



29.4.2014

---

## Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet

Hankennumero 0789\_2  
HEL 2012-013320

### SISÄLLYS

#### **Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä maankäytön periaateluonnos nähtävillä 17.–31.3.2014**

Viranomaisyhteistyö

– Tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja vastineet

Mielipidekirjeet

– Tiivistelmät mielipidekirjeistä ja vastineet

Yhteenveto yleisötilaisuudesta

### LIITE

Keskustelutilaisuuden 17.3.2014 muistio



29.4.2014

Mielipiteen tai muistutuksen esittäjät on ilmaistu koodein, kun kyseessä on yksityishenkilö. Koska henkilötietojen ja henkilörekisterin esittämistä avoimessa verkossa rajoittavat henkilötietolaki ja laki viranomaistoiminnan julkisuudesta, ei koodien selitystä yksityishenkilöiden osalta ole julkaistu vuorovaikutusraportin internet-versiossa.

Jäljennökset kaikista kannanotoista ja mielipiteistä sekä koodien selitys ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13.

## Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja maankäytön periaatteet -luonnos nähtävillä 17.–31.3.2014

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja maankäytön periaatteet -luonnos olivat nähtävänä kaupungintalon ilmoitustaululla. Laiturilla ja kaupunkisuunnitteluvirastossa 17.–31.3.2014 ja viraston internetsivuilta. Suunnitelmaa koskeva yleisötilaisuus pidettiin Laiturilla 17.3.2014.

Viranomaisyhteistyö

**Helsingin Energialla** ei ole huomautettavaa maankäytön periaatteista.

**Helsingin kaupungin ympäristökeskus** toteaa, että Eläintarhan alueella sijaitsee kaksi Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmään (LTJ) merkittävää arvokasta luontokohdetta. Uimastadionin itäpuolella on arvokas kallioalue (Alppipuisto- Uimastadion) ja itäreunalta pohjoispuolelle ulottuvana myös arvokas linnustoalue (Eläintarha-Alppiharju). Eläintarhan alueen maisema- ja kulttuuriarvojen säilyttämispyrkimys antaa hyvän lähtökohdan myös alueen luontoarvojen huomioimiselle.

### Vastine

Ympäristökeskuksen ilmoittamat asiat otetaan huomioon hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirasto** toteaa, että olennaisinta on selvittää, mitkä ovat kansallismaiseman arvot ja ominaispiirteet, jotta niitä pystyttäisiin muutoksen myötä vahvistamaan ja kehittämään nimenomaan positiivisempaan suuntaan, eikä mitään kallisarvoista menetettäisi. Töölönlahden ympäristössä vehreyden ja puiden säilyttäminen sekä niiden määrän lisääminen on olennaisen tärkeää. Rakentamisen tulee kaikin puolin vahvistaa alueen puistomaisuutta.



29.4.2014

---

Eläintarhan alueelta ja sen suuntaan avautuu pitkiä ja merkittäviä avoimia näkymiä, joiden päätteinä on totuttu näkemään tietynlainen hahmo. Esimerkiksi Töölönlahden koilliskulmassa oleva rata-alueen, Sturenkadun ja Vauhtitien rajaama kulma on pitkän näkymän pääte ja siihen sijoitettava toiminto tulee leimaamaan kaupunkikuvaa voimakkaasti. Lisäksi se vaikuttaa kaupunginpuutarhan asemaan Töölönlahden näkymän päätteinä. Pitkien näkymien säilyttäminen on muutoksessa tärkeätä erityisesti nyt, kun aiemmin avoin näkymä esimerkiksi Eduskuntatalon edustalta aina Hakaniemeen asti on uuden rakentamisen myötä sulkeutunut.

Olympiastadionin hahmo puolestaan saa nykyisin voimaa etelä- ja länsipuolen avoimista alueista. Stadionin ympäristölle avoimuutta edellyttävät toiminnot olisivat jatkossakin eduksi.

### Vastine

Eläintarhan osa-alueiden tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Helsingin kaupungin kiinteistövirasto** toteaa, että maankäyttöä tulisi suunnitella erityisesti liikunnan, tapahtumatoiminnan ja matkailun näkökulmasta. Alueelle on kiinteistötoimen näkemyksen mukaan mahdollista sijoittaa hotellirakentamista, mikä tukee erityisesti matkailutoiminnan ja suurten tapahtumien järjestämisen edellytyksiä Helsingissä. Hotellirakentamista on mahdollista sijoittaa Mäntymäelle, että Eläintarhan alueelle Vauhtitien ja pääradan väliselle alueelle. Suunnitteilla olevan Pesararadan Töölön aseman seutua tulisi myös hyödyntää kaupallisten palveluiden osalta koko alueen osalta.

### Vastine

Kiinteistöviraston ilmoittamat asiat on otettu huomioon maankäytön periaatteita laadittaessa. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet, mm. liiketilojen mitoitus, tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Museovirasto** toteaa, että Museoviraston ja maakuntamuseoiden välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti Helsingin kaupunginmuseo antaa asiasta lausunnon.

**Helsingin kaupunginmuseo** toteaa, että Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on tutustunut Eläintarhan alueen maankäytön periaatteisiin ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä neuvotellut valtakunnallisesti merkittävän alueen maankäyttöperiaat-



29.4.2014

---

teista Museoviraston kanssa. Lausunnon sisältö vastaa molempien yhteistä näkemystä asiasta.

OAS perusteella ei vielä voida arvioida millaisia todellisia vaikutuksia maankäytön muutosalueilla on kulttuuriympäristöön. Alueen tarkemmat suojelutavoitteet tullaan määrittelemään kaavatyön yhteydessä.

Eläintarhan alueen muodostuminen sai alkunsa Töölönpuiston suunnittelusta. Töölön puistoyhtiö vuokrasi maat, laadittiin alueelle puistosuunnitelman ja aloitti puiston rakentamistyöt vuonna 1852. Krimin sodan vaikutusten vuoksi rakennustyöt keskeytyivät. Helsinki - Hämeenlinna -junaradan rakentaminen jakoi alueen 1859–1861 ja 1870-luvulle tultaessa puisto oli jo rakennettu pitkälle. Puisto siirtyi vuokrasopimuksen päätyttyä Helsingin kaupungille vuonna 1876. Eläintarha oli suosittu kaupunkilaisten ulkoilualue jo 1800-luvun lopulla.

Arkkitehti Bertel Jungin 1900-luvun alun Keskuspuisto-suunnitelmissa Eläintarha otettiin osaksi laajaa viheraluetta ja kaupunginvaltuuston päätöksessä vuonna 1914 ehdotetut alueet, Eläintarha mukaan lukien, varattiin Helsingin Keskuspuistoksi. Eläintarhan alueella on pitkä, edelleen aktiivinen historia kaupunkilaisten liikunta- ja virkistysalueena ja Eläintarhan liikuntapuistossa on useita suomalaisen urheilupaikkarakentamisen avainkohteita.

Eläintarhan nykyinen alue voidaan nyt kaavoitettavan alueen sisällä jakaa erilaisiin toiminnallisiin kokonaisuuksiin. Alueilla on eriaikainen synthyistoriansa ja siten omat kulttuurihistorialliset ominaispiirteensä ja arvonsa. Olympiastadionin lukuun ottamatta alueen kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia ja alueita ei ole suojeltu.

Eläintarhan yleisurheilukenttä oli ennen Olympiastadionin valmistumista Suomen tärkein urheilukenttä. Kenttä rakennettiin 1903–1913. Urheilukenttä muodostaa lähiympäristöineen kulttuurihistoriallisesti yhtenäisen ja hyvin säilyneen liikuntaympäristökokonaisuuden.

Pallokenttien alue syntyi vuonna 1915 kun yksityinen osakeyhtiö Ab Bollplan perusti yksityisen pallokentän, Bolliksen, Eläintarhan luoteisosaan. Kentät siirtyivät kaupungille vuonna 1939 olympialaisvalmistelun yhteydessä. Jalkapallostadion rakennettiin 2000-luvulla harjoituskenttien päälle. Alueella on edelleen kuusi jalkapallokenttää. Nurmipintaisten pallokentät ovat muodostaneet vanhan laakson avoimeen maisemaan toiminnallisen alueen, jonka käyttö on säilynyt muuttumattomana jo sata vuotta.



29.4.2014

Olympiastadion on suojeltu rakennussuojelulain nojalla 19.10.2006 (YM6/531/2006). Arkkitehtien Toivo Jäntti ja Yrjö Lindgrenin suunnittelema stadion valmistui vuonna 1938. Olympiastadionin kokonaisuuteen kuuluvat rakennuksen etelä- ja pohjoispuolella sijaitsevat, alkuperäiseen sommitelmaan kuuluneet aukiot ja niiden muodostamat tilasarjat ja istutukset. Kokonaisuuteen ja alkuperäiseen sommitelmaan kuului avoin akseli keskustaan ja Töölönlahden suuntaan. Olennaista oli myös väljyys stadionin ympärillä ja tornin näkyminen kauas. Stadionin kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti liittyviä tärkeitä ympäristön osia ovat saapumistiet ja aukiot pohjoisessa ja etelässä, kevyen liikenteen reitit stadionin sivuilta, metsäinen puistomaisema stadionin arkkitehtuurin rinnalla sen itäisivulla.

Olympiastadion on Eläintarhan ulkoilu- ja liikunta-alueen maamerkki ja alueen urheilurakennusten keskushahmo. Sillä on valtakunnallista merkitystä maamme urheiluelämän keskeisenä symbolirakennuksena, sekä modernin arkkitehtuurin yhtenä merkkiteoksena. Stadionin ja sen ympäristön kulttuurihistoriallisen arvon säilymisen kannalta keskeisiä kysymyksiä on, että rakennus säilyy jatkossakin alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan (suurtaapahtumat, huippu-urheilu, liikuntapaikka). Sen arkkitehtuurin ja ympäristön historiallisten piirteiden tulee säilyä.

Uimastadionin rakennustyöt aloitettiin vuonna 1938 Helsingin vuoden 1940 olympialaisten suorituspaikaksi ja se toteutettiin maamme ensimmäisenä maauimalana. Suunnittelusta vastasi arkkitehti Jorma Järvi. Sodasta johtuen olympialaiset peruuntuivat ja myös uimastadionin rakennustyö jäi keskeneräiseksi. Uimala avattiin yleisölle vuonna 1947. Kaupunginpuutarhuri Bengt Schalin laati sisääntuloalueen suunnitelman, jonka mukaan polut ja istutukset toteutettiin. Uimastadion ympäristöineen muodostaa yhdessä Olympiastadionin kanssa Helsingin olympiahistoriasta kertovan valtakunnallisesti merkittävän ja säilytettävän kokonaisuuden.

Töölön Kisahalli Olympiastadionin lounaispuolella on RKY 2009 -alueeseen kuuluva, kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennus, joka rakennettiin alun perin messu- ja näyttelykäyttöön 1934. Rakennuksen suunnittelivat arkkitehdit Risto-Veikko Luukkonen ja Arne Hytönen. Messuhallin laajennus valmistui vuoden 1952 olympialaisiin.

Kaupunginpuutarha on eri-ikäisistä osista muodostunut ja historiallisesti kerrostunut kokonaisuus, jonka vanhimmat istutukset ovat peräisin 1850-luvun jälkeen rakennetusta Töölönpuistosta ja vanhimmat rakennukset 1880-luvulta. Talvipuutarha 1893, Villa Jyränkö 1909 jne. Alueella sijaitsevat myös kaupunginpuutarhan tuotantoalueet. Alue on toi-



29.4.2014

---

minut Kaupunginpuutarhana yli sata vuotta ja sillä on merkittäviä kulttuurihistoriallisia ja puutarhataiteellisia sekä kasvilajistollisia arvoja.

Mäntymäki on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue, jolla on kulttuurihistoriallisia arvoja. Vaalittava ominaispiirre on harvinainen mäntypuisto, vaikka nykytilanne onkin lehtipuuvaltainen. Entisen Savilan pumpaamon alueella sijaitsevan 1930-luvulta peräisin olevan pumpaamorakennuksen mahdollinen suojelu voidaan määrittää vasta sen kunnan perusteella. Mäntymäen kentän laidalla sijaitsee lisäksi kulttuurihistoriallisesti merkittävä, vuoden 1952 olympialaisiin valmistunut entinen käymälärakennus.

Helsingin jäähalli rakennettiin Nordenskiöldinkadun varrelle arkkitehtien Jaakko Kontio ja Kalle Räike laatimien suunnitelmien mukaan ja se valmistui vuonna 1966. Jäähalli edustaa alueella urheilurakentamisen jatkumossa 1960-luvun vaihetta ja rakennuksella on selviä kulttuurihistoriallisia arvoja arkkitehtuurinsa, mutta myös käyttöhistoriansa vuoksi.

Kaupunginmuseon on lausunut Pissararadan asemakaavahankkeen yhteydessä Eläintarhan alueeseen liittyen (29.11.2013). Lausunnossa esitettiin alueen kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti ja/tai maisemallisesti arvokkaan alueen huomioon ottamista kaavamääräyksissä esimerkiksi alueellisia suojelumääräyksiä antamalla ja huomioimalla tulevien maanpäällisten rakenteiden sovittamista huolellisesti ympäristöönsä.

### Vastine

Kaupunginmuseon esittämät alueen arvokohteet on otettu huomioon maankäytön periaatteita laadittaessa. Alueen tarkemmat suojelutavoitteet tullaan määrittelemään kaavatyön yhteydessä.

**Helsingin kaupungin rakennusvirasto** toteaa, että Eläintarhan aluetta tulee kehittää osana Keskuspuistoa. Alue on tärkeä nivel Töölönlahden kansalaistorin sekä Eläintarhan maisemapuiston ja metsäisen keskuspuiston välillä.

Mäntymäki, kaupunginpuutarha Talvipuutarhoineen ja Eläintarha muodostavat Töölönlahden pohjoispään maisematilan ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan maisemakokonaisuuden. Rakennusmassojen tuonti tähän maisematilaan voi vaarantaa maisema-arvoja. Töölönlahden ja Töölönlahteen purkautuvan puron laakso ja maisemaa rajaavat lakialueet tulee säilyttää ensisijaisesti viheralueina puustoisia alueita vaalien.



29.4.2014

---

Helsingin kaupungin strategiassa tapahtumien järjestäminen on nostettu tärkeäksi toiminnaksi. Olympiastadionin edustan aukiot on kanta-kaupungin tärkein suurille massatapahtumille vuokrattavissa oleva paikka. Nämä aukiot ovat myös maisemahistoriallisesti arvokkaita ja ne tulee säilyttää avoimina. Ne myös palvelevat Olympiastadionilla järjestettäviä tapahtumia.

Urheilurakentaminen tulee sovittaa maisemaan ja kaupunkirakentamiseen liittämällä se esimerkiksi tiiviisti korttelirakentamiseen ja olemassa olevan jäähallin massoihin. Uusi mahdollinen urheiluhalli tulee rakennusviraston mielestä sijoittaa alueen pohjoisosaan jäähallin läheisyyteen Nordenskiöldinkadun varteen, jolloin huolto tukeutuu jo vilkkaasti liikennöityyn katuun.

Kaupunginpuutarha Talvipuutarhoineen on valtakunnallisesti merkittävä puutarha. Puutarhan toiminta, joka on jatkunut yli sata vuotta keskeytyksittä, on merkittävästi vaikuttanut Helsingin puistojen kehittymiseen ja puistokulttuuriin. Jos kaupungin puutarhan toiminta siirretään muualle, on aluetta kehitettävä kulttuurihistoriallisesti arvokkaana puutarhakulttuurin keitaana ja matkailukohteena.

Rakennusviraston mielestä alueen toimintakonseptia tulee muuttaa avoimemmaksi lisäämällä asukkaille ja matkailijoille suunnattuja palveluita ja ajanviettomahdollisuuksia. Myös ravintolatoimintaa tulee kehittää alueella. Kaupunginpuutarhan alueesta voidaan kehittää puutarhakulttuurin keidas, jossa viljelyn ja puutarhaharrastajien tarvitsemat palvelut ja kaupallinen toiminta ovat tarjolla samassa paikassa.

Kaupunginpuutarhan toiminnan osana on aina ollut taimiviljely ja kaupungin lahjoituksena saaman Talvipuutarhan ylläpito on hyötynyt tästä toiminnasta. Kaavan vaikutusten arvioinnin yhteydessä tulee tutkia, miten kaupunginpuutarhan toiminnan muuttaminen vaikuttaa talvipuutarhan ylläpidon kustannuksiin ja talouteen.

Säilyvän Talvipuutarhan alueesta on laadittava asemakaava, joka turvaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaan puutarhakohteen säilymisen ja kehittymisen vetovoimaiseksi matkailuja virkistyskohteeksi.

Mäntymäkeä on tarkasteltu mahdollisen lumensulatusluolaston sijoituspaikaksi. Sijainti koko kantakaupunkia ollen talvikunnossapidon kannalta strategisesti hyvä. Lumenkuljetuksen liikennejärjestelyt ja luolaston tilavaraukset tulee sisällyttää maankäytönsuunnitteluun.

**Kehitettävät reitit**

---

|   |   |                                   |                                  |                                   |  |
|---|---|-----------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|--|
| <b>Postiosoite</b><br>PL 2100<br>00099 HELSINGIN KAUPUNKI<br>kaupunkisuunnittelu@hel.fi | <b>Käyntiosoite</b><br>Kansakoulukatu 3<br>HELSINKI 10<br><a href="http://www.hel.fi/ksv">http://www.hel.fi/ksv</a> | <b>Puhelin</b><br>+358 9 310 1673 | <b>Faksi</b><br>+358 9 310 37409 | <b>Tilinumero</b><br>800012-62637 | <b>Y-tunnus</b><br>0201256-6<br>Alv. nro<br>FI02012566 |
|---|---|-----------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|--|



29.4.2014

---

Rakennusvirasto ehdottaa, että maankäytön suunnittelun yhteydessä tutkitaan erityisesti kävely- ja pyöräilyreittien sujuvuuden parantamista. Yhteydet pohjois-eteläsuunnassa, erityisesti stadionin länsipuolinen reitti, vaatii parantamista. Jalankulku- ja pyöräily-yhteys Alppilaan parantaisi viheralueiden saavutettavuutta idästä päin. Myös Hesperianpuiston suunnasta tuleva reitti pohjoiseen Mäntymäelle päin ei ole riittävän sujuva tällä hetkellä.

### Vastine

Rakennusviraston esittämät arvokohteet on otettu huomioon maankäytön periaatteita laadittaessa. Eläintarhan osa-alueiden tarkemmat suunnittelutavoitteet ja mitoitus tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**STARA ympäristöhoito** muistuttaa, että se on kaupungin virastona kaupungin puutarhan alueella keskeinen toimija sekä päävuokralainen. Viheralueiden ylläpidon palveluiden kustannustehokkaaseen järjestämiseen on toteutettavalla suunnittelutyöllä tärkeä merkitys. Palvelutoiminnan järjestelyiden ja henkilöstön kannalta on ensisijaisen tärkeää, että STARA on yhtenä tärkeänä osallisena alueen suunnittelussa.

Suunnittelutyö ja sen tuomat mahdolliset muutokset eivät saa aiheuttaa tuotantoa ja toimintaa rasittavia lisääntyviä kustannuksia.

### Vastine

Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä yhteistyössä alueella toimijoiden kanssa.

**Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden virasto** toteaa, että Laakson ja Auroran sairaala-alueita tullaan jatkossa kehittämään vastaamaan tulevaisuuden hoidon vaatimuksia. Eläintarhan alueen maankäytön periaatteissa tulee ottaa huomioon sairaala-alueiden muutokset, jotka voivat olla laajoja esimerkiksi liikenteellisesti, pysäköinnin järjestämisen ja lisärakentamisen osalta. Sairaala-alueiden liittyminen suunnittelualueen mahdollisiin yhteisiin huollon järjestelmiin, kuten huolto-tunnelit tai jätehuolto, on kiinnostavaa.





29.4.2014

---

## Vastine

Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä yhteistyössä alueella toimijoiden kanssa.

**Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL** esittää, että suunnittelukohde on hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä. Sitä palvelee tiheä raitiotie- ja bussiliikenne. HSL:n suunnitelmissa on parantaa poikittaista raitioliikennettä Helsinginkadulla ja Nordenskiöldinkadulla sekä muuttaa linja 58 runkolinjaksi, jolloin alueen pohjoisreunan bussiliikenteen tarjonta paranee. Myös Pissararadan Töölön asema suunnittelualueen läheisyydessä parantaa ennestäänkin hyviä yhteyksiä myös seudullisesti.

Alueen sijainti joukkoliikenteen näkökulmasta keskeisellä paikalta tukee HSL:n mielestä alueen säilyttämistä yleisötapahtumien järjestämiseen hyvin soveltuvana alueena. Keskeinen sijainti voi perustella myös muiden toimintojen, kuten asumisen sijoittamista alueelle.

HSL joutuu järjestämään lisäliikennettä suurten yleisötapahtumien yhteydessä. Lisäliikenteen sujuva hoitoja liikenteen luotettavuuden varmistaminen ovat tärkeitä seikkoja tapahtumien onnistumiselle. Suunnittelualueelta on taattava hyvät yhteydet sekä nykyisille joukkoliikenteen pysäkeille että myös tulevalle Pissararadan Töölön asemalle.

Osa Mannerheimintien suunnan bussiliikenteestä voidaan päättää Meilahden ja Töölön alueelle. Eläintarhan alueen suunnittelussa on HSL:n mielestä selvitettävä mahdollisuudet joidenkin alueiden - kuten Jäähallin tai Mäntymäen kentän pysäköintialueen- ottamiseksi osittain uuden bussiterminaalin käyttöön.

Alueen eteläkulman kautta tulee kulkemaan PAAVE:n seutureitti. Myös alueen halki tulee etelä-pohjoissuunnassa laatukäytäväsoinen pyöräreitti, jossa tulee olla eroteltu jalankulku ja pyöräily. Urheilupaikkojen läheisyyteen tulee rakentaa vähintään suunnitteluohjeiden mukaiset määrät polkupyöräpaikkoja. Myös tapahtumien jälkeen suurten väkijoukkojen ja polkupyöräilijämäärien sekoittumisen ehkäisemiseen tulisi kiinnittää huomiota.

Kyseessä on alue, jonka suunnittelu on alkamassa. Alueen liikennejärjestelyt on suunniteltava yhteistyössä HSL:n kanssa. HSL:llä on oltava mahdollisuus lausua kaavasta myös luonnos- ja ehdotusvaiheessa.



29.4.2014

## Vastine

Terminaalin mahdollista sijoittamista Mäntymäen alueelle on selvitetty ja tarkasteltu osana Pissararadan vaikutuksia pintaliikennejärjestelyihin. Kaupunkirakenteen toimivuuden ja Mäntymäen alueen periaatteiden mukaisen kehittämisen kannalta terminaaliin varautuminen ei ole tarkoituksenmukaista. Jatkossa voidaan tutkia muun muassa pääte pysäkkien sijoittamista muualle Töölö – Meilahti -alueelle. Meilahden sairaala-alueella on jo kaksi olemassa olevaa pääte pysäkkiä, joiden säilyttäminen joukkoliikenteen käytössä on tärkeää.

Pyöräliikenteen verkolliset suunnitelmat huomioidaan alueen jatko-suunnittelussa. Suunnittelun tavoitteena on luoda sujuvat yhteydet alueelta reunustaville joukkoliikenteen pysäkeille huomioiden myös tulevan Pissararadan Töölön aseman sisäänkäynti Mäntymäen kentän läheisyydessä.

Eläintarhan puisto- ja urheilupuistoalue on kantakaupungin keskeinen julkinen puistoalue ja Keskuspuiston jatke kaupungin ytimeen. Eläintarhan maankäytön periaatteissa alueelle esitetään uusia yleiseen käyttöön tarkoitettuja toimintoja urheiluun, virkistykseen, matkailuun ja erilaisiin niihin sopiviin muihin palveluihin. Asuntokäyttö yksityistäisi epä-tarkoituksenmukaisesti osia Helsingin vanhimmasta yleisölle tarkoitettusta puistosta ja olisi voimakkaassa toiminnallisessa ristiriidassa alueen suurten yleisötapahtumien kanssa.

Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään yhteistyössä alueella toimijoiden kanssa hankkeisiin liittyvien kaavojen valmistelun yhteydessä.

**Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY** esittää että Eläintarhan tehokkaampi maankäyttö on pääkaupunkiseudun ilmastostrategian linjausten mukaista ja esittää, että ilmastonmuutokseen sopeutuminen lisätään kaavan tavoitteisiin ja vaikutusten arviointiin.

HSY suosittaa kartoittamaan rakentamisen ja suunnittelemaan energiantuotannon ratkaisut ja houkuttelevat jalankulun ja pyöräilyn mahdollisuudet. Ilmastonmuutoksen myötä rankkasateet lisääntyvät. Alueelle tulee laatia hulevesien hallintasuunnitelma ja tarvittavat tilanvaraukset. Eläintarhan alueen vesihuoltolinjat ja tunnelit tulee huomioida suunnittelussa. HSY pyytää kaavaan varausta isolle kierrätyspisteelle ja syväkeräysastioille, joiden vaatimat liikennejärjestelyt tule huomioida.



29.4.2014

---

## Vastine

Vesihuollon linjat ja tunnelit on otettu maankäytön periaatteissa huomioon. Alueen asemakaavoja laadittaessa määritellään tarkemmin osaluueiden hankkeilta vaadittavat ympäristötavoitteet. Hulevesialueen ja kierrätyspisteen sijoittamisen mahdolliset ratkaisut alueella selvitetään. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään yhteistyössä alueella toimijoiden kanssa hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Liikennelaitos-liikelaitos (HKL)** toteaa että Eläintarhan alue on keskeisellä paikalla Helsingin joukkoliikenteen kannalta. Sitä ympäröivät raitiotieradat kolmelta suunnalta ja rautatie neljänneltä. Lisäksi alueen poikki on kaavailtu rakennettavan Pissararadan rautatietunnelin. Lähitöllä on myös Pissaran ja Töölön metron suunnittelut asemat. Eläintarhan alueelle on suunniteltu rakennettavaksi lisää liikunnan, urheilun ja palvelujen toimintoja. HKL-liikelaitos kannattaa Eläintarhan alueen nykyistä tehokkaampaa hyödyntämistä. Hyvät joukkoliikenneyhteydet mahdollistavat suunniteltujen toimintojen toteuttamisen alueelle. Kun aluetta kehitetään, tulee huolehtia myös siitä, että joukkoliikenneyhteyksien edellytyksiä ei heikennetä vaan parannetaan. Raitiotieliikenteen sujuvuus alueen ympärillä on edellytys paitsi Eläintarhan myös koko Helsingin raitioliikenteen toimivuudelle. Siksi alueeseen liittyvissä liikenneratkaistuissa tulee painottaa raitioliikenteen sujuvuutta ja hyviä yhteyksiä raitiovaunupysäkeiltä. Eläintarhan alue on keskeisellä paikalla Helsingin joukkoliikenteen kannalta.

## Vastine

HKL-liikelaitoksen ilmoittamat asiat on otettu huomioon maankäytön periaatteita laadittaessa. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään yhteistyössä alueella toimijoiden kanssa hankkeisiin liittyvän kaava- ja liikennesuunnittelutyön yhteydessä.

## Esitetyt mielipiteet ja vastineet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse yhteensä 13 mielipidettä koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja maankäytön periaate - luonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

**Töölöläinen asukasyhdistys (Mi 1) Töölön kaupunginosat - Töölö ry (Töölö ry)** lausuu, että on erittäin tervetullutta, että kaupunkisuunnitteluvirasto nyt laatii koko aluetta koskevat kaavoitusperiaatteet, joiden pohjalta suunnittelua voidaan realistisesti jatkaa. Töölö ry tukee voi-



29.4.2014

makkaasti kaupunkisuunnitteluviraston lähtökohtaa, että alueelle rakennetaan - jos rakennetaan - vain urheiluun ja ulkoiluun liittyviä tai niitä palvelevia tiloja, siis ei asumista eikä kaupallisia tai liiketiloja.

Töölö ry pitää realistisena, että kaupunginpuutarhan viljelytoiminta siirtyisi muualle ja että alueelle olisi mahdollista rakentaa esim. kylpylähotelli, jota myös Uimastadionin läheisyys tukisi. Alueen kokonaisilmeen säilyttämiseksi rakentaminen ei kuitenkaan saa nousta puiden latvoja korkeammalle.

Ei ole poissuljettua, että Kansallisoopperan ja Olympiastadionin välisten pysäköintikenttien ja Mäntymäen väliin jäävälle alueella varattaisiin mahdollisuus rakentaa nimenomaan oopperaa ja stadionia palveleva hotelli. Myöskään Nordenskiöldinkadun ja Vauhtitien kulman varaaminen rakentamiseen ei riko puistokokonaisuutta.

Töölö ry katsoo kuitenkin, että näitä kolmea mahdollista rakentamisaluetta on pidettävä toisilleen vaihtoehtoisina, eikä tavoitteena missään tapauksessa pidä olla, että ne kaikki otettaisiin lähivuosina rakentamiskäyttöön. Töölönlahden ja keskuspuiston laajemman kokonaisuuden ja näkökulmasta emme pidä missään tapauksessa mahdollisena, että Helsinginkadun ja Vauhtitien kulmaukseen hahmoteltua aluetta varattaisiin rakentamiseen. Se murentaisi vakavalla tavalla historiallista maisemakokonaisuutta.

Töölö ry pitää erinomaisena selvityksissä esille tullutta vaihtoehtoa, että mikäli vanha jäähalli osoittautuu liian pieneksi, laajennus tehdään olemassa olevien rakenteiden varaan. Nordenskiöldinkadun varren tontti pitäisi säästää pidempänä tulevaisuudessa olevia tarpeita varten.

## Vastine

Eläintarhan maankäytön periaatteiden tavoitteena on monipuolistaa alueen käyttöä ja palveluja. Uudet rakentamiskaavat muuttavat alueen puistoa eräiltä osin, mutta alue säilyy edelleen yleisessä virkistyskäytössä. Puistoa ja ulkoilua tarpeellisine kulkuyhteyksineen esitetään edelleen kehitettäväksi. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Alppila-seura (Mi 2)** kiinnittää huomiota jne.

Alueenkäyttötarkoitus tulee rajata puisto-, urheilu- ja ulkoilukäyttöön ja lisäpalvelut kuten hotellitoiminta tulee sijoittaa muualle. Kyseinen alue sisältää korvaamattomia historiallisia arvoja. Alueelle ei ole tarvetta sijoittaa uusia toimintoja.



29.4.2014

Jos sellaisia halutaan lisätä jonnekin, niin vähimmin ongelmia tuottaa Nordenskiöldinkadun varsi Urheilukadun ja Pohjoisen Stadionintien välillä. Tämä koskee lähinnä jäähallia, jonka suhteen lienee paras ratkaisu vanhan kunnostaminen tai uudelleen rakentaminen.

Eläintarhan alueelle ei pidä rakentaa lainkaan paikoitustilaa, ainoastaan vanhan jäähallin tienoille lienee tarpeellista rakentaa uusiin ja vanhoihin toimintoihin liittyvä maanalainen pysäköintialue. Pohjoisen Stadionintien - Mäntymäen alueen linjan itäpuolelle junarataan ja Helsinginkatuun saakka ei saa rakentaa uusia rakennuksia.

Helsinginkatu tukkii pääsyn Töölönlahdelle. Kadun tunnelointi kaupunginpuutarhan kohdalla yhdistää Töölönlahden keskuspuistoon. Esitetty kevyen liikenteen alikulku Mäntymäen kohdalla olisi parempi kuin ei mitään. Vauhtitie voitaisiin siirtää aivan radan viereen nyt hoitamattomalle alueelle ja järjestellä Helsinginkadun liittymä uudelleen Linnanmäen uudelleenohjautuvan liikenteen vuoksi. Puistoala kasvaisi, koska Vauhtitien eteläpätkän kohdalle jäisi vain kevyen liikenteen väylä ja uutta puistoa.

Kaupungin pitäisi rakentaa vain kevyelle liikenteelle tarkoitettu silta tulevan pisararadan suuaukon betonikannelta (nykyinen maisemapaiikka Alppipuistossa) Hannes Kolehmaisena lenkin kulmaan Kaupunginpuutarhan muurin kohdalle. Sillan pitäisi olla esteetön.

Alppila - Pasila - Eläintarha -alueen kokonaisuus täytyy suunnitella liikenteellisesti ja toiminnallisesti yhtä aikaa. Sinne on tulossa lähivuosina tuhansia uusia asukkaita, jotka tarvitsevat virkistysalueita.

## Vastine

Eläintarhan maankäytön periaatteiden tavoitteena on monipuolistaa alueen käyttöä ja palveluja. Uudet rakentamispaikat muuttavat alueen puistoa eräiltä osin, mutta alue säilyy edelleen yleisessä virkistyskäytössä ja tärkeät näkymät säilyvät. Puistoa ja ulkoilua tarpeellisine kulkuyhteyksineen esitetään edelleen kehitettäväksi. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Puutarhataiteen seura (Mi 3)** muistuttaa, että alueen suunnitteluhistorian merkittäviä vaiheita edustavat ruotsalaisen puutarha-arkkitehdin Knut Forsbergin 1860-luvulla laatima suunnitelma, Suomen puutarhayhdistyksen alueen suunnittelu, kaupunginpuutarhuri Svante Olssoinin kokonaisvaltaiset suunnitelmat, Kaupunginpuutarhan suunnitelmat



29.4.2014

1900-luvun alusta, kansainvälisiä virtauksia edustava Keskuspuistoehdotus (1911) ja Olympiastadionin ympäristön suunnitelmat 1930-luvulta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja esitetyissä maankäytön periaatetarkasteluissa ei ole riittävällä painoarvolla ollut lähtökohtana alueen kulttuurihistoriallisten arvojen vaaliminen ja vahvistaminen. Suomen ratifioimien kansainvälisten kulttuuriympäristöä koskevien sopimusten tulee näkyä maankäytön suunnittelussa kulttuuriympäristöjen arvojen vaalimisena.

Olympiastadionin ympäristön kehittämisen lähtökohtana tulee olla alkuperäiseen sommitelmaan kuulunut avara näkymä Töölönlahdelle päin ja näkymät stadionin suuntaan eri suunnilta, aukioiden, luonnonkumpareen ja reunan istutusten muodostama tilasarjakokonaisuus ja maisematilojen rytmi sekä toiminnot tapahtuma-aukiona.

Kaupunginpuutarhan aluetta voidaan pitää kulttuurikasvilajiston aarreaittana. Sinne on kerätty vuosikymmenten ajan kerätty kasviharvinaisuuksia kuten kaupunginpuutarhuri Bengt Schalinin käyttämää ainutlaatuista kasvilajistoa. Puutarhataiteen seura kannattaa kaupunginpuutarhan alueen ainakin osittaista avaamista sellaiseen julkiseen käyttöön, joka kunnioittaa ja vaalii alueen erityispiirteitä ja arvoja, erityisesti sen puutarhakulttuurin perintöä.

## Vastine

Eläintarhan maankäytön periaatteiden tavoitteena on monipuolistaa alueen käyttöä ja palveluja. Uudet rakentamispaikat muuttavat alueen puistoa eräiltä osin, mutta alue säilyy edelleen yleisessä virkistyskäytössä ja tärkeät näkymät säilyvät. Puistoa ja ulkoilua tarpeellisine kulkuyhteyksineen esitetään edelleen kehitettäväksi. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Töölön vasemmisto (Mi 4)** pitää tärkeänä, että Kansallisteatterilta Haltialaan ulottuva keskuspuisto säilytetään ehjänä kokonaisuutena. Parasta Eläintarhan alueen kehittämistä on rakentaa mahdollisimman vähän. Töölön Vasemmiston kevätkokous 27.3.2014 pitää kaupunkisuunnitteluviraston ympäristötoimiston 17.3 Laiturilla esittämiä suunnitteluperiaatteita hyvinä.

Alue on säilytettävä kaikkien kaupunkilaisten yhteisenä puisto-, ulkoilu- ja liikunta-alueena kunnioittaen alueen historiallisesti ja kulttuurisesti merkittäviä maisema-arvoja. HIFK:n asunto-, hotelli-, liikekeskus- ja



29.4.2014

hallisuunnitelmat soveltuvat huonosti alueen kehittämiseen. Rakentaminen toisi alueelle liikennettä, joka on ristiriidassa alueen perusluonteen kanssa. Kannatamme asuntorakentamista Helsingissä, mutta emme viher- ja puistoalueiden päälle.

Olympiastadionille tuleva näkymä on klassinen kansallismaisema, joka edellyttää avointa ympäristöä eri suunnista. Olympiastadionin toimintojen kehittäminen edellyttää edessä oleva peruskorjaus huomioon ottaen avointa ja vapaata tilaa. Läheisen entisen pumppuaseman alueen kehittämistä pitäisi tarkastella osana stadionin toiminnallista kokonaisuunnitelmaa.

Mikäli Eläintarhan alueelle välttämättä tarvitaan lisärakentamista, tulee se sijoittaa nykyisen jäähallin pysäköintialueelle samalla kun toteutetaan tarpeellinen jäähallin peruskorjaus- ja mahdollinen laajennustyö. Linnanmäen toimintoja ei tule laajentaa kaupungin puutarhan alueelle, vaan tätä aluetta tulee kehittää avoimena kaupunkilaisia palvelevana puutarhatoiminnan palvelupisteenä.

### Vastine

Eläintarhan maankäytön periaatteiden tavoitteena on monipuolistaa alueen käyttöä ja palveluja. Uudet rakentamispaikat muuttavat alueen puistoa eräiltä osin, mutta alue säilyy edelleen yleisessä virkistyskäytössä. Puistoa ja ulkoilua tarpeellisine kulkuyhteyksineen esitetään edelleen kehitettäväksi. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Mielipiteen (Mi 5) esittäjä** ehdottaa Töölönlahden suihkulähteen energialähteeksi kaupunginpuutarhaan sijoitettavia aurinkokennoja, Keskuspuiston ulottamista Töölönlahden rantaan johtamalla Helsinginkatu Mäntymäen kukkuloiden välistä Kisahallille sekä Helsinginkadun ylittävää siltaa Töölönlahden pohjoispäästä Eläintarhan puolelle. Töölönlahden rannan parantamisessa voitaisiin soveltaa Hietarannan täyttämisen mallia.

### Vastine

Puistoa ja ulkoilua tarpeellisine kulkusilta-yhteyksineen esitetään edelleen kehitettäväksi. Helsinginkadun linjauksen oikaisemisesta Mäntymäentien kautta Mäntymäen kentälle ja edelleen Helsinginkadulle on eri yhteyksissä ehdotettu. Ehdotettu katulinjaus lohkaisisi osan Mäntymäen puistoalueesta ja toisi tapahtumakäyttöön kehitettävälle Mäntymäen kentälle sille suunniteltua toimintaa häiritsevän suuren liikennemäärän. Töölönlahden pohjoisen rannan lisäaluetta on mahdollista kasvattaa



29.4.2014

myös rannan täytöllä. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyon yhteydessä.

**Mielipiteen (Mi 6) esittäjän** mielestä Eläintarhan alue on mainio, virikkeellinen ympäristö joka soveltuu monenlaiseen olemiseen ja tekemiseen. Aluetta ei missään tapauksessa saisi tarvella "uusilla toiminnoilla, kulkuyhteyksillä, palveluilla jne., paitsi Pissarakadan välttämättömät järjestelyt. Kaikkien tutkimusten mukaan luonnonläheinen ympäristö on se tärkein kaupunkilaisen virkistämisenä.

**Mielipiteen (Mi 7) esittäjän** mielestä koko kyseinen alue nykyisiä parkkipaikkoja lukuun ottamatta on suosittua liikunta- ja virkistyskäyttöaluetta rauhallisuutensa ja erityisesti luonnonläheisyytensä vuoksi. Siellä on suosittu lenkipolku, jota käyttävät myös Eläintarhan kentän urheiluseurojen junioriryhmät ja ns. aikuisten yleisurheilukoulut.

Mäntymäen Vauhtitien välinen alue sisältää kansallisesti merkittäviä toiminnallisia ja maisemallisia arvoja. Se on upea kokonaisuus, jonka tärkeys ja ainutlaatuisuus kaupunkilaisten ei-kaupallisena, luonnonläheisenä virkistyspaikkana korostuu, kun asutus ja liikenne ympärillä suuresti kasvaa. Pissarakata toteutuessaan on jo itsessään valtava huononnut ja menetys alueelle.

Tiukasti rajoitettu, vähäinen uudisrakentaminen on sijoitettava Vanhan jäähallin tontille, jättäen Pohjoisen stadionintien ja Mäntymäkien itäpuolella olevan alueen koskematta. Myös eteläisin ja itäisin Mäntymäistä on pidettävä nykyisenä viheralueena. Sen reunaankaan ei saa rakentaa mitään UUTTA TOIMINTAA tai rakentamista voisi tulla siis AINOASTAAN Vanhan jäähallin nykyiselle parkkipaikalle ja joillekin pallokentistä. Niistä sopivin olisi joko eteläkulmassa oleva kenttä tai vielä parempi ns. Sahara Urheilukadun ja Nordenskiöldinkadun kulmassa.

Uimastadionin ruuhkaisuutta voisi helpottaa laajentamalla sitä hieman itään kalliolle kuitenkin Hannes Kolehmainen polkua koskematta. Mitään kylpylää tänne ei tarvita. Talvipuutarhan ulkoalueen käyttöä voisi jo nyt henkilökunnan mukaan laajentaa vanhan yleisökasvihuoneen taakse tuotantokasvihuoneisiin asti. Mikäli tuotanto alueella joskus loppuu, sinne ei missään tapauksessa saa rakentaa uusia vanhasta ilmeestä poikkeavia tai niitä isompia tiloja. Mallia voisi hakea Tukholmasta Kungsträdgårdenista, jossa vanhassa kasvihuoneessa on kahvila.

Linnanmäen on hyväksyttävä tosiasiat: kasvunrajat ovat tulleet vastaan. Se ei voi koko ajan ryövätä kaupunkilaisten puistoja. Linnanmäen





29.4.2014

on katsottava tulevaisuuteen ja perustettava Linnanmäki Kakkonen tms. johonkin uudempaan tai tulevaan liikekeskittymään.

Keskiset alueet ovat jatkuvasti rakentamisuhan alla. Siirtykää jo muualle, esim. Etelä-Helsinkiin. Mäntymäen Eläintarhan alue on SUOJELTAVA NYKYISELLEEN. On sivistymätöntä ja moukkamaista ehdottaakaan kaavaluonnoksessa esitettyä tärvellystä ja tuhoa. Alue on nyt korvaamaton aarre, jonkalaista sitä paitsi myös ulkomailta tulevat matkailijat hakevat ja arvostavat.

**Mielipiteen (Mi 8) esittäjän** mielestä Eläintarhan alueelle ei tule tehdä radikaaleja muutoksia. Koko alueen tulisi olla edelleen kaikille avoin puistoalue, josta valtaosa toimii kuitenkin liikuntapuistona. Puutarha ja kasvihuoneiden alue muodostavat rauhallisen ja rentouttavan virkistyskeitaan. Koko alue tulisi säilyttää kaikille avoimena kävely-juoksu-pyöräily- ym. alueena. Alueella tulisi ottaa huomion myös alueen historialliset, maisemalliset arvot ja pitkät kulttuuriperinteet. Puutarhan ja kasvihuoneiden alue tulisi säilyttää nykyisessä muodossaan. Puutarha on osa Töölönlahden rantojen muodostamaa kulttuurihistoriallisesti arvokasta kansallismaisemaa. Töölönlahden ranta-alueet – eteläinen ranta, Hesperian puisto ja Ooppera, Töölönlahden itärannan villat mukaan luettuna Sinisen Kahvilan kävelytie ja pohjoisosan puutarha kasvi- huoneineen muodostavat ainutlaatuisen alueen, joka tulisi säilyttää sellaisenaan. On todella upeata, että meillä on, ja vielä keskellä kaupunkia, tällainen ainutlaatuinen maisema- ja virkistysalue. - Kasvihuoneet voitaisiin säilyttää ja luoda ko. alueelle alueen henkeen sopivaa, ”pehmeätä” ja osallistuttavaa lisätoimintaa – kahvila, kävelypolkuja, penkkejä, lasten leikkipaikka ym. Missään tapauksessa sinne ei tule luoda yhteyttä Linnanmäelle, koska tämä romuttaisi koko Eläintarhan alueen rauhallisen luonteen.

Alueen metsäinen keskialue pitäisi säilyttää luonnonmukaisena maisemallisesti arvokkaana ja virkistyksen kannalta hienona alueena. On todettu monellakin suulla, että metsässä liikkuminen virkistää mieltä enemmän kuin asfalttikaduilla kävely. Metsäistä maisemaa jatkaa hienosti Keskuspuisto (jota ei toivottavasti enää nakerreta pienemmäksi).

Stadionin ympäristö, mm. näkymä Oopperalta Stadionille, tulisi säilyttää vapaana. Alueelle suunniteltu rakennuskompleksi on tökerö ja muuttaa alueen luonteen tavallisen kaupalliseksi kauppakeskus/kivitaloalueeksi.

Mäntymäen luonto tulisi säilyttää. Jos sen reunamille halutaan rakentaa esimerkiksi ravintoloita, rakennusten tulisi olla pienimuotoisia ja ne tulisi sopeuttaa ympäristöön ja luontoon. Jos hotelli on pakko rakentaa Eläin-



29.4.2014

tarhan alueelle, parempi vaihtoehto olisi rakentaa se nykyisen hallin parkkialueelle ja korjata vanha jäähalli. Vauhtitien kummassakin päässä olevat pienet kolmiot voisi jättää rakentamatta ja pitää puistoalueena. Suuret kompleksit eivät sovellu alueen kokonaisuuteen. Liikenne: Eläintarhan alueella tulisi välttää läpiajo ja isompaa liikennettä. Autojen parkkipaikat pitäisi saada maan alle.

**Mielipiteen (Mi 9) esittäjän** mielestä Eläintarhan alue on Keskuspuiston vihreän sormen merkittävä julkisivu, suorastaan TUNNUS ydinkeskustan alueella. Sormen kynsi Töölönlahti on jo kaupungistunut. Eläintarha historiallisena yleis- ja olympiaurheilun alueena on merkittävä, mutta ennen kaikkea sitä pitäisi historiansa mukaisesti kehittää kansanpuistona. Kaikille avoin ja maksuton ovat hienoja periaatteita. Alueelle ei tulisi rakentaa muutoin kuin mitä nykyiset rakennukset vaativat. Hotellia havittelevat voisivat vilkaista alueen lähikortteleihin. Esim. Mannerheimintie 102, siinä on tyhjänä toimistotilaa Finnairille rakennetussa pääkonttorissa.

TUOTANTOPUUTARHAN pitäisi jatkaa niillä sijoillaan, mutta yleisölle avoinna. Tukholman Djurgårdenin Rosendalin tavoin meillä on valmis AARRE omassa "djurgårdenissa" sen kasvihuoneissa ja arvokkaissa rakennuksissa sekä piha-alueen hienossa muurissa ja kasveissa. Loistava matkailukohde, mutta etenkin lasten pitäisi päästä näkemään miten pienistä taimista kasvatetaan katujen kukat. Tähän Helsingin Rosendaliin - Jyränkö - saisi omanlaisensa lisän etenkin "japanilaisille" ja lapsille tekemällä viereen selänne alueelle luontopolun: villivattuja, sienä, sammalia, lahopuuta, hienot kalliot.

Eläintarhan alue on AINA VIHREÄ puisto. Emme vielä ymmärrä sen arvoa, koska mielestämme talvet ovat valkoisia. Tiedossa kuitenkin on KOLME VUODENAIKAA HARMAUTTA, joten kaikki Eläintarhan alueen MÄNNIKÖT tulisi säästää. Kaupunkipuistoihin verrattuna ei ole perustamiskustannuksia ja ylläpito luonnonvaraisina lienee edullisempää.

Alueella kyllä riittää yksi jäähalli. Jos Helsingin ydinkeskustaan tarvitaan uusi monitoimihalli, niin eikö tyhjenevistä teollisuus- ja liikekiinteistöistä löydy paikkaa? Tulevaisuudessa hiljenevistä kauppakeskuksista varmaan löytyy urheilulle lisää sijaa.

Kalliorakentaminen kuulostaa hyvältä vaihtoehdolta, mutta maanalaisen tilojen huolto, kulku ja ilmastointi vaativat paljon maanpäällisiä rakenteita. Kulku ja ilmastointi ovat myös erittäin meluisia, huonosti Eläintarhan alueen luontoon sopivia. Pisarat tuovat rasitteita alueelle. Kallioon rakentamisessa ainoa julkisivu joka kestäisi kulku- ja huoltokulut



29.4.2014

sekä ilmastointitornit olisi ratakuiilu, mutta toimisivatko ne kun olisivat syvänteessä.

Selänteelle ei pidä rakentaa mitään koska se alistaisi Olympiastadionin. Eläintarhan alueelle voisi hyvin lisätä urheiluaktiiviteettia malliin skeittipuisto. Ulkolaidoille kevyttä rakentamista vaativat ja sisemmälle luontohenkiset.

Olisi suuri vahinko jos puutarhatuotanto siirrettäisiin muualle. Kaupungin puutarhasta, vanha kasvihuone ja ruusutarha olisivat enää pieni muistomerkki vanhasta hienosta Helsingin historiasta. Avaamalla tuotantopuutarha yleisölle ja tekemällä Jyrängöstä kahvilan ja kaupunkipuisto, rakennetun maiseman infopisteen, voisi kaupunginpuutarhassa viihtyäkin. Nyt Helsingin kadun liikenteen melu tekee ruusutarhassa oleilun sietämättömäksi. Ääntä pakoon kasvihuoneeseen pääsee hyvin rajallisina aikoina. Uimastadionin alue on talvisin hiljainen ja suljettu, kaupunginpuutarhan tuotantolaitoksessa voisi järjestää kasvihuoneissa kulkua ympärivuoden. Kyllä uimastadionillekin voisi kehittää talvitoimintaa tai sitä aidattua aluetta ainakin pienentää. Alueelle paljon lisää käyttöä ilman raskasta rakentamista. Eläintarhan alueen kansanpuistoideologiaa vaan elvyttämään. Eläintarhan alue on nykyisellään mainio, virikkeellinen ympäristö joka soveltuu monenlaiseen olemiseen ja tekemiseen.

### Vastine (Mi 6–9)

Eläintarhan maankäytön periaatteiden tavoitteena on monipuolistaa alueen käyttöä ja palveluja. Uudet rakentamispaikat muuttavat alueen puistoa eräiltä osin, mutta alue säilyy edelleen yleisessä virkistyskäytössä ja tärkeät näkymät säilyvät. Puistoa ja ulkoilua tarpeellisine kulkuyhteyksineen esitetään edelleen kehitettäväksi. Alueen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Mielipiteen (Mi 10) esittäjän** mielestä Eläintarhan alueen käytön kannalta on tärkeää viedä kevyt liikenne sen läpi Töölönlahdelta Keskuspuistoon. Tätä pohdittiin rakennusvirastossa jo yli 10 vuotta sitten; ohessa muistio vuodelta 1998. Liikenne pohjoiseen on sittemmin hoidettu sillalla Nordenskiöldinkadun yli. Sujuva yhteys Eläintarhan alueelta etelään kohti Töölönlahden puistoja on järjestämättä. Helsinginkadun linjausta tulisi tarkistaa jotta kadun ylittämiseksi löytyy luonteva paikka. Jos Helsinginkatu kiertäisi Mäntymäen sen länsi- ja pohjoispuolelta laajenisi Mäntymäen puisto rantaan asti, tai rantaan voisi sijoittaa hotellin? Kaupunginpuutarha tarvitsee talvipuutarhan lisäksi kasvihuoneita ja



29.4.2014

huoltoalueen. Niitä ei pidä siirtää alueelta pois vaan päinvastoin avata enemmän ohikulkijoille ja kehittää huoltoaluetta puistomaisemmaksi.

### Vastine

Helsinginkadun linjauksen oikaiseminen Mäntymäentien kautta Mäntymäen kentälle ja edelleen Helsinginkadulle lohkaisisi osan Mäntymäen puistoalueesta. Kadun linjaus toisi tapahtumakäyttöön kehitettävälle Mäntymäen kentälle sille suunniteltua toimintaa häiritsevän suuren liikennemäärän. Töölönlahden pohjoisrannan puistoaluetta on suunniteltu laajennettavaksi täytöllä. Linnunlaulun alueen asemakaavanmuutos työ, joka käsittää Töölönlahden pohjoisosan on tekeillä. Siinä selvitetään mm. ranta-alueen laajentamista merentäytöllä.

**Mielipiteen (Mi 11) esittäjän** mielestä Uimastadioninpolku pitäisi sulkea liikenteeltä. Nyt Eläintarhan ja Stadionin urheilupuiston läpi tapahtuu paljon turhaa kovavauhtista läpiajoa Jäähallin suunnalta Helsinginkadulle ja päinvastoin. Tällaiselle läpiajolle ulkoilun alueen keskeltä ei voi olla mitään järkevää syytä, ainakaan ilta-aikaan. Päivisin taas Uimastadionin ja Stadionin huolto- ja asiointiliikenne pystytään kyllä hoitamaan Helsinginkadulta Hammarskjöldintien kautta ilman läpiajon mahdollisuuttakin.

Olympiastadion on yksi Helsingin maamerkeistä ja osa kaupungin historiaa, ja tarvitsee laajan puiston ympärilleen. Myöskään sen naapuriin Mäntymäelle ei pitäisi rakentaa mitään massiivisia jäähallirakennelmia, hotelleja tai kauppakeskuksia, vaan säilyttää ympäristö yhtenäisenä viheralueena. Nykyiset kisahallin parkkialueet pitäisi muuttaa Olympiapistoksi. Näin myös Keskuspuisto pääsee jatkumaan Eläintarhan ja Mäntymäen kautta esteettömästi Töölönlahdelle saakka.

Miksi ihmeessä olemassa olevan puistoalueen käyttötarkoitusta pitäisi muuttaa? Suunnitelman mukaan alueen maisema- ja kulttuuriarvot kuitenkin säilytetään. Parhaiten maisema- ja kulttuuriarvot säilyvät, kun alue säilytetään puistona ilman mitään uusia toimintoja tai uudisrakennuksia. Eläintarhan nykyinen urheilupuisto on hieno rakentamaton alue Töölönlahden ja Keskuspuiston välissä. Yhtenäistä kulttuurihistoriallistikin arvokasta puistoaluetta ei pitäisi ruveta nakertamaan reunoiltaan erilaisilla rakennushankkeilla tai maanalaisilla toiminnoilla, jotka lisäävät myös liikennöintitarvetta puistossa.

Talvipuutarhan lasiseinäisen kasvihuoneen takana sijaitseva rakennusviraston taimipuutarha voitaisiin kyllä liittää puistoon, mutta ei sinneäkään pitäisi ruveta mitään uudisrakennuksia tai hotelleja rakentamaan.



29.4.2014

## Vastine

Eläintarhan periaatteissa alueelle esitettävät uudet rakentamispaikat muuttavat alueen puistoa eräiltä osin. Urheilun tilojen ja palvelujen tuomine alueelle palvelee Eläintarhan alueen käyttäjiä. Kaupunginpuutarhan tuotantoalueelle on vaihtoehtoisia sijoitusmahdollisuuksia Helsingissä, jolloin aluetta voidaan suunnitella muuhun yleisöä palvelevaan tarkoitukseen. Alueen arvokasta kaupunkipuistoa ja ulkoilun mahdollisuuksia tarpeellisine kulkuyhteyksineen esitetään edelleen kehitettäväksi. Alueen katuverkon ja liikenteen tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Mielipiteen (Mi 12) esittäjän** mielestä Eläintarhan alueen yleisilmeen kohentaminen on kannatettava ajatus. Alueen pohjoisosan ongelmana on mielestäni melu, joka tulee Nordenskiöldinkadulta ja Vauhtitieltä. Kannatan kadun ja puiston rajaamista rakennuksilla tai muilla rakenteilla, jotka estäisivät melun leviämisen puistoon. Alueelle suunnitellut pysäköintiluolat ovat myös kannatettavia, jos niiden avulla maanpäällisestä alueesta saadaan autoton. Esimerkki huonosta nykytilasta on uimastadikan edusta kesäisin. Hammarskjöldintien varsi on täynnä pysäköityjä autoja, myös alue, jolla on aluepysäköintikielto. Autojen pääsy alueelle voisi rajata laskettavilla pollareilla. Kulkuyhteyksien parantaminen erityisesti Alppipuistosta olisi paikallaan. Nykyiset pimeät alikulut Nordenskiöldinkadulla ja Tivolitiellä, sekä vaarallinen suojatie Tivolitien kohdalla voisi korvata sillalla Alppipuistosta.

## Vastine

Alueen arvokasta kaupunkipuistoa ja ulkoilun mahdollisuuksia tarpeellisine kulkuyhteyksineen esitetään edelleen kehitettäväksi. Alueen katuverkon, liikenteen ja pysäköinnin tarkemmat suunnittelutavoitteet tullaan määrittelemään hankkeisiin liittyvän kaavatyön yhteydessä.

**Suomen Luonnonsuojeluyhdistys ry (Mi 13)** esittää, että kaava-alueen merkittävimmät arvot liittyvät viherympäristöön, virkistykseen, maiseman kauneusarvoihin ja kulttuurihistoriaan. Alueen luonnonympäristöä vaalimalla voidaan samalla tukea Olympiastadionin seudun kulttuuriarvojen säilyttämistä.

Eläintarhan alue on yleiskaavassa yleistä virkistysaluetta. Kaava-aineistoissa mainitaan, että osalla alueista "käyttötarkoitus voidaan muuttaa esimerkiksi urheilun tai palveluiden alueiksi". Yhdistyksen mielestä alueen kaava ei mahdollista varsinaisia merkittäviä muutoksia kaava-alueen metsäisemmässä keski- ja itäosassa.



29.4.2014

---

Helsy muistuttaa siitä, että alue on nykyisessä, vielä useita vuosia voimassa olevassa yleiskaavassa yleistä virkistysaluetta, jonka keski- ja itäosa on lisäksi osoitettu kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Nämä yleiskäyttökäytännöt on syytä huomioida kaikessa suunnittelussa.

Viherkaista keskustasta toimii monille etelästä lähestyville porttina varsinaiseen Keskuspuistoon. On keskeistä turvata Helsingin keskustan tuntumasta alkava laaja virkistysyhteys nykyisen laajuisena ja levyisenä, yhtenäisenä ja säilyttää alueen luonnonmukaisuus vähintään nykyisellä tasolla. Lisäksi voisi tutkia, olisiko viherkaistaa mahdollista vahvistaa joillakin uusilla ratkaisuilla, kuten Helsinginkadun tunneliratkaisuna.

Eläintarhan alueen keski- ja itäosalla on huomattavaa ympäristökasvatuksellista merkitystä luonnonmukaisena puistometsänä, jossa voi ihasella mm. vanhoja puita, keloja sekä harkitusti maastoon jätettyä maa- ja kasvipuuta. Alueen yleisilme on esteettisesti korkeatasoinen, mutta samalla biologisesti rikas. Lisäarvoa alueelle tuovat reuna-alueiden lehdot, joista uimastadionin itäpuolinen rinnelehto täyttäneen myös luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisen jalopuumetsän kriteerit (rinnelehdossa yli 30 luontaisesti kehittyntä puumaista vaahteraa).

Helsinginkadun kulman purolaakso on laajahko purolaaksoon rajautuva viheralue, ja siellä maankäytön muutos voi keskittyä lähinnä luonnonmukaisuuden lisäämiseen. Purolaakson alue on keskeinen osa Töölönlahden suunnasta koilliseen suuntautuvaa näkymää ja yhtenäinen viheralue on osa myös Töölönlahden sekä Linnanmäelle ja Pasilaan suuntaavan viherreitien virkistysarvoja. Alueella on muun muassa vaate- ja linnustoa (satakieli, kultarinta).

Tämän alueen muu kuin puiston luonnonmukaistamista tukeva muutos olisi merkittävää viheralueiden vähentämistä kantakaupungissa. Esi- tämme tutkittavaksi, olisiko löydettävissä ratkaisuja, joilla purolaakson luonnonmukaisuutta ja kaupunkikuvallista roolia osana virkistysaluetta voidaan vahvistaa.

Mäntymäen luontaiset alueet on säilytettävä osana toimivaa kaupunkikokonaisuutta. Jo ennestään kapean metsäisen kaistan turvaaminen edes nykyisenlaisena on tarpeen, jotta virkistysyhteys palvelisi tulevaisuudessakin riittävästi kasvavan kaupungin keskustan asukkaita. Myös täällä maisema on osa Töölönlahden näkymää eikä kestä muutoksia.



29.4.2014

## Vastine

Eläintarhan maankäytön periaatteissa on selvitetty Eläintarhan alueen soveltuvuutta liikunnan, urheilun ja erilaisten palvelujen tarpeisiin ja kaupunkipuiston, maisematilojen ja koko alueen kaupunkikuvan kehittämistä. Suunnittelun lähtökohtia ovat Eläintarhan käyttöarvot, kulttuurihistoriallisesti arvokas kaupunkipuisto ja kansallismaisema sekä alueella sijaitsevat urheilulaitokset ja avoimet, yleisön käytössä olevat kentät. Maankäytön muutosalueiden tarkemmat suunnittelu-, mitoitus ja suojelutavoitteet tullaan määrittelemään jokaisen hankkeen ja osa-alueen kaavatyön yhteydessä.

## Yhteenveto yleisötilaisuudesta

Yleisötilaisuus järjestettiin näyttely- ja infokeskus Laiturilla, Narinkka 2 17.3.2014 klo 18–20. Osallistujia oli 35 henkilöä.

Keskustelussa esitettiin mielipiteitä toimintojen kehittämisestä alueelle, Kaupunkipuutarhan taimitarhan tulevaisuudesta ja avaamisesta yleisölle, Eläintarhan kentän näkymien häviämisestä suunnitelmien myötä, liiallisesta rakentamisesta nykyisen jäähallin yhteyteen, rautatieaseman siirtämisestä Pasilaan, Paciuksenkadun - Nordenskiöldinkadun tunnelisuunnitelman huomioonottamisesta suunnitelmissa, hotellin tai lumen-sulatuksen ja sen rekkarallin huonosta sopivuudesta keskelle urheilupuistoa, alueen tarkoituksesta kaikille kaupunkilaisille ja vähävaraisten virkistykseksi, HIFK:n suunnitelman ympäristöröksesta, rakentamisen melupuskurivaikutuksesta, urheilukäytön ja viljelypalstojen lisäämisestä, Museoviraston suojelukohteista alueella, Stadionin näkymän säilyttämisestä, alueen keskikohdan pitämisestä rakentamisesta vapaana, Keskuspuiston kapeudesta Laakson sairaalan kohdalla ja viheryhteyden ja näkymän häviämisestä rakennettaessa Jäähallin itäpuolelle, Stadionin pohjoispuolen säilyttämisestä ennallaan, nykyisen hallin korjaamisesta ja toisaalta hallikapasiteetin riittävydestä, asumisen sopimattomuudesta alueelle, yksittäisten mielipiteiden kantautumisesta luottamusmiehille, paikallisten kaupunginosayhdistysten merkityksestä lobbajina, Keskuspuiston, Töölönlahden ja Kaisaniemen rauhallisen ja ihanan kokonaisuuden särkymisestä, KSV:n koko aluetta koskevien kaavoitusperiaatteiden tarpeellisuudesta, joiden pohjalta suunnittelua voidaan jatkaa niin että alueelle suunnitellaan vain urheiluun ja ulkoiluun liittyviä tai niitä palvelevia tiloja, ei asumista eikä kaupallisia tai liiketiloja, kylpylähotellin mahdollisuudesta kaupunginpuutarhan alueella, oopperaa ja stadionia palvelevan hotellin rakentamisesta Mäntymäenkentän vierustalle, Nordenskiöldinkadun - Vauhtitien kulmaan sopivasta rakentamisesta, Helsinginkadun ja Vauhtitien esitetyn rakentamisen maiseman pilaamisesta ja maisema-arkkitehdin hyvästä esityksestä.



Eläintarhan alueen maankäytön periaatteet  
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

**Paikka:** Näyttely- ja infokeskus Laituri, Narinkka 2  
**Aika:** 17.3.2014 klo 18–20

**Paikalla Kaupunkisuunnitteluvirastosta:**

Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, puheenjohtaja  
Martin Bunders, arkkitehti, maankäytön periaatteiden valmistelija  
Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, ympäristösuunnittelu  
Maija Lounamaa, maisema-arkkitehti, ympäristösuunnittelu  
Jukka Tarkkala, Pisararadan projektipäällikkö  
Seija Narvi, insinööri, maanalaiset tilat  
Mika Kaalikoski, liikenneinsinööri  
Ami Hillberg, sihteeri

**Osallistujia:** 35 henkilöä

Puheenjohtaja avasi tilaisuuden toivottamalla läsnäolijat tervetulleiksi ja esittelemällä paikalla olleet kaupungin työntekijät.

Maisema-arkkitehti Anu Lamminpää kertoi alueen maisemallisista kehittämistavoitteista.

Martin Bunders kertoi Eläintarhan maankäytön muutosalueista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä alustava maankäytön periaateluonnos ovat nähtävillä 10.3.–28.3.2014, mielipiteet viimeistään 28.3.2014.

*Esitysten jälkeen käytiin yleistä keskustelua. Tilaisuudessa vastattiin esitettyihin kysymyksiin, mutta näitä vastauksia ei ole kirjattu muistioon.*

**Tilaisuudessa esitettyjä mielipiteitä ja kysymyksiä:**

Missä sijaitsee Pisararadan Töölön aseman kohta?





17.3.2014

Diakuvassa Junaradan länsipuolella ja Vauhtitien itäpuolella, Helsinginkadun ylittävällä kohdalla oleva nuoli, mikä se on, mitä tarkoittaa?

Onko Vauhtitien ja Tivotien kohdalla silta ja uusi kävelytie?

Diakuvassa oleva alue punaisen nuolen vasemmalla puolella, liittyykö Linnanmäen tilanteeseen?

Maisema-arkkitehdilla oli hieno esitys. Tiedyt tavoitteet Eläintarhan alueella toteutuvat, kun ette tee yhtään mitään. Rohkeutta suunnitteluun, jättäkää hotellit ym. pois.

Toimintojen kehittäminen alueelle on huolestuttavaa, kuka niitä tarvitsee? Asun Urheilukadulla, eikä yksikään asukas täällä halua niitä toimintoja tänne. Kenen tarpeita tässä tyydytetään, ei ainakaan asukkaiden.

Keskuspuisto, Töölönlahti ja Kaisaniemi ovat kokonaisuus, rauhallista ja ihanaa aluetta. Suunnitelmien perusteella alue särkyy. Kaupunkipuutarhan kohdalle ei korkeaa rakentamista.

Asun Porvoonkadulla, käytän aluetta, silta muuttaisi alueen luonnetta.

Vauhtitie ei ole enää ennallaan, molempien päätyjen kulmia on muotoiltu. Vauhtien pohjoispuolella, Eläintarhan kentän kulmasta häviää näkymät suunnitelmien myötä. Linnanmäellä on menossa paikoitushallihanke, joka tarkoittaa toteutuessaan sitä, että halliin kulkee Vauhtitien kautta 5 000 autoa sinne ja takaisin päivittäin. Ja Tivolitietä pitänee leventää? Ei rakentamista Vauhtitien ja Helsinginkadun kulmaan.

Yhdyn edellisen puheenvuoron esittäjään. Aluetta pitäisi kehittää paikallisten ihmisten ja käyttäjien kokemuksista eikä antaa kolmelle konsultille tehtäväksi esittää suunnitelmia mitä mieleen tulee. Kehittäminen tarkoittaa, että urheiluun liitetään bisnestä. Nykyisen jäähallin yhteyteen ei voida suunnitella tällaista keskittymää, ei saa pilata aluetta. Alue palvelee kaupunkilaisia, jättäkää alue sellaiseksi kuin nyt on.

Tarvittaisiin kokonaisvaltainen näkemys seudun liikenteen uudeksi järjestelmäksi sillä se toisi aivan uudenlaisia ratkaisumahdollisuuksia näihin kysymyksiin. Rautatieasema tulisi siirtää pohjois- Pasilaan ja sieltä pikaratikkayhteys keskustaan. Näin saataisiin paljon uutta rakentamismaata. Linnanmäelle ei ole luontevaa yhteyttä. Pesarata ei hyvä.

Arkkitehti Jaakko Kontio, joka on suunnitellut Helsingin Jäähallin, suunnitteli jäähallin alun perin kalliohalliin Nordenskiöldinkadun paikoitusalueen alle.

Jos Paciuksenkadun-Nordenskiöldinkadun tunneli Auroran sillan kohdalla on hankkeena elossa, otettava mukaan suunnitelmiin, jos halutaan tehostaa nykyistä Jäähallia.

Alueen yhtenäisyys tärkeää, miksi pitää jyrsiä joka nurkasta. Ei hotellia keskelle urheilupuistoa, eikä myöskään lumensulatuspaikkaa keskelle aluetta, siitä aiheutuvasta rekkarallista ei ole päättä eikä häntää.



17.3.2014

Helsinginkadun viereinen puistokaistale ja tammets ovat 29-vuotiaita. Alue on tarkoitettu kaikille kaupunkilaisille ja vähävaraisille virkistykseksi jne. Suunnitelmien myötä taimitarha häviää. Alppuistossa ei voida järjestää konsertteja Pisararadan myötä.

Jalkapalloareenan rakentaminen alueelle oli ympäristörikos. Se särki näkymät Nordenskiöldinkadun ja Urheilukadun kulmassa. Nyt HIFK:n uudet suunnitelmat ovat ympäristörikos. Ensin olin huolestunut, kun Harkimon jalkapallostadion tuli ja nyt huolestun, kun tulee HIFK:n hirvitys. Tyytyväisenä katselin maisema-arkkitehdin alustusta. Kansalaisten on oltava nyt valppaina.

Kolmiota Helsinginkadun kulmauksessa voisi kehittää enemmän puistomaiseksi, siinä on purokin. Toisaalta kulmat, joihin suunnitellaan rakentamista, toimisivat puskureina melulle. Enemmän urheilukäyttöä, viljelypalstoja, tenniskenttiä mutta vähemmän kaupallista toimintaa.

Mitä edesmennyt kaupunginpuutarhuri Pekka Jyränkö sanoisi, jos kuulisi näistä suunnitelmista kaupunginpuutarha-alueelle. Olen huolissani suunnitelmista, miten käy kaupungin viheralueiden, jos tuotantosysteemi alueelta poistuu. Korkeuserot huomioitava. Alueella on Museoviraston suojelukohteita.

Voisiko tuotantopuutarhat avata kaikille, merkityt reitit eri vuodenaikoina. Ruusupuiston ja kaupunginpuutarhan on jäätävä alueelle. Puutarhaan ei voi jäädä oleskelemaan, koska lähiliikenteen melu on niin kova. Toive on, että alue säilyisi avoimena puutarhakeskuksena.

Talvipuutarhan takana on tuotantotoimintaa, jossa puistotilaa.

Maisema-arkkitehdin alustuksessa esiteltiin Central Park'ia New Yorkissa, mutta tähän verrattuna alueilla on eri mittakaavat, se on suuri mutta tämä on pieni. Tälle alueelle ei muuta toimintaa kuin ulkoilua ja urheilua, Stadionin näkymä säilytettävä. Nordenskiöldinkadun takaa löytyy varmasti ratkaisu.

Isot kaupalliset ratkaisut tuovat liikennettä mukana, mutta halutaan vain kevyttä liikennettä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto voisi ottaa rohkean askeleen. Alueelle voi kyllä rakentaa, mutta ei alueen keskikohdalle. Rullasuksikilpailut ja muut tapahtumat, joita järjestetään, loppuisivat sen myötä.

Keskuspuisto Laakson sairaalan kohdalla on kapea, viheryhteys ja näkymä vanhan Jäähallin itäpuolella etelä-pohjoissuunnassa häviää, jos tulee rakentamista.

Ei rakentamista Stadionin nurkalle, Stadion vaatii oman tilansa, niin etelä- kuin pohjoispuolella.

Näitä suunnitelmia (hotelli ym.) tehdään palasina, pitäisi katsoa kokonaisuutena, kaupunki tuhoutuu mitättömän kokoisella puuhastelulla.

Kaupunkinäkömää ei saa häiritä, Stadionin pohjoispuoli pitää säilyttää ennallaan.

| Postiosoite   | Käyntiosoite   | Puhelin         | Faksi            | Tilinumero   | Y-tunnus                            |
|---|--|-----------------|------------------|--------------|-------------------------------------|
| PL 2100<br>00099 HELSINGIN KAUPUNKI<br>kaupunkisuunnittelu@hel.fi | Kansakoulukatu 3<br>HELSINKI 10<br><a href="http://www.hel.fi/ksv">http://www.hel.fi/ksv</a> | +358 9 310 1673 | +358 9 310 37409 | 800012-62637 | 0201256-6<br>Alv. nro<br>FI02012566 |

17.3.2014

---

Pisarata kulkee kaupunkipuutarhan tuotantotoimintojen alla, mitä kaikkea siellä tuotantolaitosten kohdalla tapahtuu, viemärilinja, avokaivanto?

Kisahallin suunnitelmat ovat minun käsialaani. Olympiastadionin luonnetta muutetaan taas sinne suunnitellun katoksen myötä. Onko pahempi rikos korjata vanha Jäähalli? HIFK ei voi pelata sinä aikana, kun korjataan, mutta onhan Hartwall Areena lähistöllä. Hallikapasiteettia riittää. Aina voi neuvotella, ei tarvita uusia rakennelmia väkisin.

Alueelle ei asumista. Jos uusi halli rakennetaan, nykyinen Jäähalli jäisi vaille käyttöä.

Kaupunginpuutarha on arvokkaalla alueella, mutta siellä se on aina ollut ja siellä sen kuuluu olla.

Ennen kaupunkisuunnittelulautakuntaa oli puutarhalautakunta. Istutusten kasvattaminen on rakkaampaa kuin urheiluvaltaisuus.

HIFK ei tarvitse uutta Jäähallia, nykyinen on ihan riittävä, sekin on harvoin täynnä, ei tarvita edes kahta kerrosta, vanha Jäähalli remonttiin vaan. Hotelliakin markkinoidaan vaan verukkeella.

Me täällä puhumme kauniisti, mutta yksittäiset mielipiteet eivät saavuta luottamusmiehiä, meidän pitää saada suurempi koneisto käyntiin. Mikä on oikea taho?

Paikalliset yhdistykset ovat hyviä lobbaajia.

On hyvä yhdistää voimat, yksin voi harvoin vaikuttaa, liitykää kaupunginosayhdistyksiin. Täällä on ollut tänään hyviä puheenvuoroja, hyviä näkemyksiä. Maisema-arkkitehti löi hyvät teesit pöytänsä, niistä ei pidä luopua. Liikunta on hyvä asia, mutta urheilurakentaminen ei. PES-arkkitehtien suunnitelma on skenaario, HIFK ei tarvitse uutta hallia, mutta jos tarvitsee, niin vanhan saneeraus riittää, katto pois ja vähän lisää kerrosalaa.

On tervetullutta, että ksv laatii alueelle periaatteet. Jos alueelle rakennetaan niin urheiluun ja ulkoiluun liittyviä tai niitä palvelevia tiloja, ei asumista eikä kaupallisia tiloja.

Kaupunginpuutarhan alueelle olisi mahdollista rakentaa matalasti, esim. kylpylähotelli. kulmaukseen hahmoteltua aluetta varattaisiin rakentamiseen.

Yleiskaavavisiossa liikkumismuodot on priorisoitu hyvin mutta ne eivät näy millään tavalla tässä suunnitelmassa.

Mistä löytyvät hankkeen kuvat ja mihin osoitteeseen lähetetään mielipiteet, vastineet ym.?